

18e jaargang
nummer 6
november 2023

Smengevet

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Inhoud

4	Colofon
5	Van de redactie / <i>André Wagner</i>
6	Van de voorzitter / <i>Bart Verbaan</i>
7	Interne competitie
8	Laddercompetitie
9	Standen externe competitie
12	Beter schaken? / <i>Bart Verbaan</i>
14	Ratinglijst november
15	Een manoeuvre van kampioenen: Maak verdediger tijdig vrij - deel 1 / <i>William van Zanten</i>
19	Jeugdschaakagenda
20	Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: André Wagner

18e jaargang nummer 6 - november 2023

Kopijdatum volgende clubblad: 24 december (verschijnt begin januari)
Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@freedom.nl)

Colofon

Schaakcombinatie HTV, opgericht 29 juni 2006

Ereleden

André Wagner sedert 13 september 2018

Leden van verdienste

Rik Pronk sedert 18 juni 2009
 Ben Spierings sedert 13 september 2018
 Ton Bodaan sedert 13 september 2018
 Sander Pauw sedert 10 september 2020
 Rob Dijkstra sedert 8 september 2022
 Meile Tamminga sedert 7 september 2023

Bestuur

Voorzitter

Bart Verbaan voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl 06-83995480

Secretaris

Ton Bodaan secretaris@schaakcombinatiehtv.nl 06-47940300

Penningmeester

Gert-Jan Willighagen penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl 06-57231990

Wedstrijdleader intern

Rik Pronk wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24657780

Jeugdleader

Meile Tamminga jeugdleader@schaakcombinatiehtv.nl 070-3685767

Wedstrijdleader extern

Ben Spierings wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24226435

Commissarissen

Webmaster

Eric Alvares efsalvares@hotmail.com 06-41330092

Materiaalbeheerder

Rik Pronk 06-24657780

Commissies

<i>Commissie van Beroep</i>	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
<i>Jeugdcommissie</i>	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk, Bart Verbaan, Benjamin Boers, Robin van Leeuwen, Thomas Alvares
<i>(Overige) jeugdbegeleiders</i>	Nao Okita
<i>Interne wedstrijdcommissie</i>	Rik Pronk (vz), Hans Segers, André Wagner, Peter Vorstermans
<i>Externe wedstrijdcommissie</i>	Ben Spierings (vz), Rik Pronk, Piet Sikkes, Karl Baak, Wouter Noordkamp, Hans Segers, Meile Tamminga
<i>Commissie PR & Sponsoring</i>	Meile Tamminga, Bart Verbaan, Ben Spierings
<i>Kascommissie</i>	Peter Lincewicz, Olav van Leeuwen, Piet Sikkes (res.)
<i>Commissaris bar</i>	Aad van der Sluijs
<i>Vertrouwenspersoon</i>	Margreet Louissen (vertrouwenspersoon@schaakcombinatiehtv.nl)

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
 Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
 Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.

IBAN NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internet <https://www.schaakcombinatiehtv.nl>

Ratingfanaten, opgelet!

André Wagner

Voor de echte liefhebber van getallen en ook nog een potje schaken is er goed nieuws, want naar verluidt gaat vanaf 1 januari de KNSB-jeugd-rating verdwijnen. Nou en, zult u denken, ik ben toch allang geen jeugdspeler meer? Maar als de lezer van dit stukje toevallig nog net geen 19 is, zal de mededeling minder goed vallen. Nu is het wel zo dat de meeste tieners in onze club allang een zogeheten senioren-rating hebben en, eerlijk is eerlijk, vaak hoger dan de mijne. Het zal hun ongetwijfeld aan de spreekwoordelijke kont roesten dat de jeugd-rating verdwijnt.

Kan het mij iets schelen? Ik sta er een beetje ambivalent in, want het diende toch wel het doel om de voortgang van de schaakontwikkeling van een jeugdlid op een vrij simpele manier weer te geven. Aan de andere kant is er jaren geleden door de KNSB bedacht dat een jeugdspeler er ieder kwartaal 25 punten bij moest krijgen of die nu wel of niet gespeeld had, met het gevolg dat minder actieve spelertjes elke keer klop kregen bij toernooien, omdat ze overrated waren. Ik kan me voorstellen dat er onder de senioren rondlopen die zo'n cadeautje juist wel zouden zien zitten. Daar heb je sowieso weinig aan, want (sorry mensen) na het 35e levensjaar begint de schaakvaardigheid toch echt wat af te nemen.

Waarom eigenlijk dit stukje? Wil de schrijver de jeugdleden de stuipen op het lijf jagen in een soort verlate Halloweenstemming? Of misschien vindt hij het prachtig als de tranen stromen bij aankomende ratingfanaten? Nee, niets van dat al. Kennelijk is de KNSB van mening geworden dat uiteindelijk de jeugd-rating slechts voor een select groepje echt een doel dient. Echter ... we krijgen er straks wel iets anders voor in de plaats!

Op 1 januari zullen er, in navolging van de FIDE, twee nieuwe ratinglijsten worden gevormd. Ik zie een paar liefhebbers van het getallenfeest al een vreugdedansje maken, want we gaan een rapid- en een blitz-rating krijgen, waarvan de eerste ook voor jeugd-toernooien gaat gelden. Voor alle toernooien met korte bedenktijd kunnen de uitslagen in de toekomst dus verwerkt gaan worden. Het is alleen de vraag of het werkelijk een doel dient of dat het slechts bij een beperkt aantal toernooien, denk bijvoorbeeld aan individuele kampioenschappen of voor teams, toegepast gaat worden. Als men een laagdrempelig toernooi wil organiseren is het een prima manier om het aantal deelnemers te decimeren. Immers, als er geen uitzondering wordt gemaakt voor de toernooien met korte bedenktijd zal een deelnemer minstens ratinglid van de KNSB moeten zijn. Zou een thuisschaker die een keer aan een toernooi met 7 euro inschrijfgeld wil meedoen bereid zijn om 12,50 euro te betalen voor dat lidmaatschap? Ik heb er mijn twijfels over.

We zullen zien hoe een en ander zich gaat ontwikkelen, maar eerst gaan we nog door de donkere dagen voor kerst en erna. Omdat ons clubblad voortaan niet meer in de week voor kerst verschijnt wens ik iedereen vanaf deze plek alvast prettige feestdagen en we gaan in 2024 weer verder.

Van de voorzitter

Bart Verbaan

Het seizoen is weer volop begonnen. De interne loopt goed met 36 deelnemers in de 13 ronden Zwitsers en daarnaast de laddercompetitie. De externe is al weer een ronde bezig met wisselende resultaten en ook de jeugd is weer begonnen.

Om even bij dat laatste te blijven: niet alleen de lessen en de interne jeugdcompetitie is begonnen, ook de Grand Prix van SHTV is weer achter de rug. Op zaterdag 14 oktober hebben ruim 170 kinderen meegedaan aan ons eigen toernooi, wat voor het eerst ook in ons eigen onderdak (de Bosbeskapel) georganiseerd was.

Het toernooi was een groot succes, mede door de vele vrijwilligers die een dagdeel of zelfs een hele dag hard gewerkt hebben om alles in goede banen te leiden. Ik ben blij te kunnen constateren dat er zoveel vrijwilligers waren, dat is toch één van de kurken waarop veel verenigingen, en ook de onze, drijven.

Een andere kurk is natuurlijk de contributie. Is die al betaald? Zo niet, maak het dan snel over op het rekeningnummer van de club, niet alleen de penningmeester zal hier dankbaar voor zijn.

Een nieuwigheidje dit jaar is de "maandagavondmail" van onze interne wedstrijdleader waarin even gemeld wordt wat er voor die week op donderdag op de planning staat. Een heel goed idee van Rik, iedereen weet zo precies waar hij aan toe is.

Overigens is het ook heel goed om even op onze site te kijken. Voor een planning wat langer van te voren even de agenda raadplegen en je weet precies wanneer je een weekje op vakantie kunt ...

Het bestuur is dit seizoen ook al een keertje bij elkaar geweest om lopende zaken en wat verdergaande zaken te bespreken, zodra er iets wezenlijks uit de vergaderingen komt, krijgen jullie dat hier te lezen.

Dat was het wel weer voor deze keer, tot het volgende clubblad!

Interne competitie

Beide interne competities tellen een flink aantal namen, maar er moet als kanttekening worden gegeven dat de laddercompetitie nog diverse potentiële deelnemers kent die misschien niet komen meedoen. Het is echter nog te vroeg om daar iets van te zeggen, want we zijn daar net op een kwart. In de strijd om het kampioenschap rijst wel al de vraag of verdedigend kampioen Rik na twee jaar onttroond gaat worden.

Stand na 4 rondes		Score	wp	SB	rat.	TPR	W-We
1	Ben Spierings	3.0	4.5	4.5	1669	2489	+1.65
2	Karl Baak	3.0	4.0	4.0	1775	2820	+0.80
3	Rik Pronk	2.5	4.5	3.5	1867	2507	+0.61
4	Shinsaku Okita	2.5	5.0	3.75	1789	1848	+0.21
5	Jesper Kool	2.5	4.5	3.25	1650	1890	+0.98
6	Thomas Alvares	2.5	4.5	3.5	1870	1941	+0.23
7	Hubert Schoen	2.0	7.0	4.0	1637*	1945	+1.00
8	Hans Segers	2.0	6.0	3.0	1950	1811	-0.46
9	Wouter Noordkamp	2.0	6.0	3.0	2020	1847	-0.54
10	Jan Markus	2.0	5.0	3.0	1450*	1922	+1.00
11	Evert Baak	2.0	4.5	2.0	1812	1717	-0.32
12	William Van Zanten	2.0	4.0	2.5	1813	1788	-0.05
13	Ton Bodaan	2.0	4.0	2.0	1909	2358	+0.22
14	Bart Van den Bosse	2.0	4.0	2.0	1776	2253	+0.13
15	Olav Van Leeuwen	1.5	5.5	2.25	1834	1706	-0.48
16	Hans De Haan	2.0	7.0	2.75	1746	1745	+0.08
17	Bart Verbaan	1.5	5.0	1.25	1848	1629	-0.83
18	Meile Tamminga	1.5	4.5	1.75	1770	1640	-0.40
19	Robin Van Leeuwen	1.5	4.5	1.75	1618	1720	+0.36
20	Armin Segger	1.5	5.0	1.75	1652	1652	+0.10
21	Gert-Jan Willighagen	1.5	4.0	2.0	1871	810	-0.82
22	Zeyd Elouaer	1.5	4.0	1.75	1600	1603	+0.09
23	Peter Lincewicz	1.5	3.0	0.5	1527	1506	-0.01
24	Erik Greve	1.0	6.0	2.0	1400*	976	0
25	Benjamin Boers	1.0	6.0	1.75	1580	1611	+0.06
26	Ishak Zwartenberg	1.0	6.0	1.5	1224	824	-0.08
27	Peter Taanman	1.5	7.0	2.25	1465	989	-0.13
28	Jan Verheijen	1.0	5.5	1.0	1610	1699	+0.31
29	Michael Fluegel	1.0	5.0	0.5	1606	1568	-0.18
30	Eric Alvares	1.0	4.5	1.0	1600	1030	-0.42
31	Martijn Hofstee	1.0	4.0	0.0	1644	1220	-0.09
32	Thijs Michels	1.0	4.0	0.0	1453	1436	-0.13
33	Ruud Van Dijk	1.0	3.0	0.0	1362	890	-0.27
34	Jian-Li Zhou	1.0	5.0	1.0	1205	803	-0.16
35	Aad Van der Sluijs	0.5	4.0	0.5	1301	854	-0.22
36	Ivo Grondman	0.0	5.0	0.0	1400*	794	794
37	Taylor Bresler	0.0	5.0	0.0	1000	600	-0.24

Laddercompetitie

Stand na 6 rondes	prt	W	R	V	Score	Wrde	Vwrde	S	
1	Jan Verheijen	2	1	0	1	394,0	80,0	80,0	0
2	William van Zanten	3	1	2	0	369,0	79,0	76,0	1 -1
3	Gert-Jan Willighagen	0	0	0	0	368,7	78,0	79,0	0
4	Bart Verbaan	2	1	1	0	340,0	77,0	75,0	0
5	Wouter Noordkamp	0	0	0	0	338,0	76,0	78,0	0
6	Meile Tamminga	2	0	1	1	334,0	75,0	74,0	2
7	Hans Segers	0	0	0	0	333,7	74,0	77,0	0
8	Thomas Alvares	1	1	0	0	333,0	73,0	69,0	-1
9	Jan Markus	2	2	0	0	331,0	72,0	73,0	0
10	Rik Pronk	2	1	0	1	325,0	71,0	68,0	0
11	Aad van der Sluijs	1	1	0	0	293,3	70,0	65,0	1
12	Jian-Li Zhou	2	1	1	0	286,0	69,0	70,0	0
13	Evert Baak	1	0	1	0	278,0	68,0	72,0	-1
14	Olav van Leeuwen	0	0	0	0	273,0	67,0	63,0	0
15	Michael Fluegel	3	1	1	1	263,0	66,0	54,0	3
16	Shinsaku Okita	1	1	0	0	261,0	65,0	71,0	1
17	Karl Baak	3	1	0	2	256,0	64,0	66,0	1
18	Armin Segger	1	1	0	0	255,0	63,0	67,0	-1
19	Peter Taanman	2	1	1	0	247,2	62,0	64,0	0
20	Peter Lincewicz	1	1	0	0	236,0	61,0	61,0	-1
21	André Wagner	4	2	0	2	225,7	60,0	53,0	0
22	Ton Bodaan	1	0	1	0	223,5	59,0	62,0	1
23	Robin van Leeuwen	0	0	0	0	220,0	58,0	60,0	0
24	Hubert Schoen	1	1	0	0	210,0	57,0	56,0	-1
25	Hans de Haan	0	0	0	0	209,0	56,0	57,0	0
26	Eric Alvares	2	0	1	1	209,0	55,0	59,0	-2
27	Thijs Michels	2	0	1	1	201,5	54,0	58,0	0
28	Zeyd Elouar	0	0	0	0	190,7	53,0	52,0	0
29	Taylor Bresler	1	0	0	1	179,7	52,0	49,0	-1
30	Martijn Hofstee	1	0	0	1	176,0	51,0	48,0	-1
31	Ivo Grondman	3	0	1	2	175,7	50,0	55,0	-1
32	Bart van den Bosse	0	0	0	0	170,0	49,0	51,0	0
33	Jesper Kool	0	0	0	0	166,7	48,0	50,0	0
34	Benjamin Boers	2	0	0	2	141,0	47,0	47,0	0
35	Ishak Zwartenberg	1	0	0	1	138,0	46,0	46,0	-1
36	Ben Spierings	0	0	0	0	135,0	45,0	45,0	0
37	Erik Greve	0	0	0	0	132,0	44,0	44,0	0
38	Ruud van Dijk	0	0	0	0	129,0	43,0	43,0	0
39	Piet Sikkes	1	0	0	1	42,0	42,0	42,0	1
40	Rowin Pennock	0	0	0	0	41,0	41,0	41,0	0
41	Danesh Bajnath	0	0	0	0	40,0	40,0	40,0	0
42	Omer Kara	0	0	0	0	39,0	39,0	39,0	0
43	Jiwan Kedar	0	0	0	0	38,0	38,0	38,0	0
44	Nao Okita	0	0	0	0	37,0	37,0	37,0	0
45	Martin Brummelkamp	0	0	0	0	36,0	36,0	36,0	0

Standen externe competitie

Er zit muziek in de landelijke competitie voor onze club, want team K3 is er dit seizoen bij gekomen. We hebben sinds lange tijd weer een jeugdteam in de externe competitie. Het team is goed begonnen, maar het betekent niet dat het overal allemaal van een leien dakje gaat en vooral het op gang komen in het nieuwe seizoen spreekt uit de uitslagen.

Omdat aan het eind van dit seizoen opnieuw versterkte degradatie volgt, ligt er zware druk op elke wedstrijd van het eerste KNSB-team. Doel: ten minste de zevende plaats halen. Het team leverde de club een terugkeer naar de 3e klasse op en daarmee een DGT2500-klok. In september mocht datzelfde team de nieuwe klok en zeven van zijn broertjes voor het eerst gebruiken. Van de drie wedstrijden die tot op het moment van verschijnen van dit blad werden gespeeld eindigden er twee in een gelijkspel en werd de uitwedstrijd verloren van een van de kanshebbers op het kampioenschap.

KNSB klasse 3E

SHTV 1 - Amersfoort 2	4 - 4
Paul Keres 3 - SHTV 1	6 - 2
SHTV 1 - Oud Zuylen Utrecht 1	4 - 4
Zukertort Amstelveen 2 - SHTV 1	
SHTV 1 - HMC Den Bosch 2	
Almere 1 - SHTV 1	
HSG 1 - SHTV 1	
SHTV 1 - Woerden 1	
Caissa 2 - SHTV 1	

Woerden 1	3	6	17
Caissa 2	3	4	16
Paul Keres 3	3	4	13½
HMC Den Bosch 2	3	4	13
Almere 1	3	3	12
Zukertort Amstelveen 2	3	2	12
Oud Zuylen Utrecht 1	3	2	11
SHTV 1	3	2	10
HSG 1	3	2	9½
Amersfoort 2	3	1	6

Het tweede KNSB-team lijkt de tendens van vorig seizoen gewoon door te zetten en dat is niet echt wat de spelers zich ervan voorstelden toen ze teleurgesteld moesten berusten in degradatie naar de 5e klasse. Maar ja, er wachten ook daar een paar pittige tegenstanders en er liggen zeker nog kansen in de komende wedstrijden. De voorlopig laatste plaats is dan ook nog geen reden tot zorg.

KNSB klasse 5I

Sliedrecht 3 - SHTV 2	4½ - 3½
SHTV 2 - Erasmus 2	3 - 5
Schaakhuis 2 - SHTV 2	
SHTV 2 - DSC Delft 4	

CSV 2 - SHTV 2
 DD 3 - SHTV 2
 SHTV 2 - Schaakmat Westland 2

Sliedrecht 3	2	4	12
CSV 2	2	4	9½
DD 3	2	3	8½
Erasmus 2	2	2	8½
DSC Delft 4	2	1	7½
Schaakhuis 2	2	1	7
Schaakmat Westland 2	2	1	4½
SHTV 2	2	0	6½

Ons eigen team K3, ze hebben nog niet gezongen, is goed van start gegaan. Doordat ze in de 6e klasse spelen is het programma grotendeels een zaterdagse versie van de HSB-competitie, ware het niet dat Voorschoten 3 in de groep meedraait. Het team is sterk uit de startblokken gekomen en het ziet er voor deze jeugdige groep SHTV'ers veelbelovend uit. Misschien zelfs dat ze straks aan het einde van maart en het begin van de lente toch in een overwinningsslied uitbarsten. Laten we echter nog niet de huid verkopen voor alle bieren van de weg geschoten zijn.

KNSB klasse 6G

DSC Delft 5 - SHTV 3	3½ - 4½
SHTV 3 - DSC Delft 6	6½ - 1½
Promotie 3 - SHTV 3	
SHTV 3 - Rijswijk 2	
Voorschoten 3 - SHTV 3	
DD 4 - SHTV 3	
SHTV 3 - Botwinnik 3	

Voorschoten 3	2	4	13
Rijswijk 2	2	4	11½
SHTV 3	2	4	11
DSC Delft 5	2	2	10
DD 4	2	2	10
Botwinnik 3	2	0	3
DSC Delft 6	2	0	3
Promotie 3	2	0	2½

HSB-competitie

De regionale competitie lijkt vooralsnog hetzelfde patroon te volgen als de landelijke met twee identieke uitslagen tegen vergelijkbare teams voor het eerste team. Waar vorig seizoen de druk juist lag op de wedstrijden tegen deze teams, sinds de splitsing van de bondscompetities de onbetwiste kampioenskandidaten, heeft ons eerste team ze nu al achter de rug en kijken de andere clubs nog op tegen deze bergen. Dat wil niet zeggen dat SHTV H1 het gemakkelijk gaat krijgen, maar onderstaande stand geeft absoluut een vertekend beeld.

HSB hoofdklasse

SHTV 1 - Schaakmat Westland 1			1½ - 6½
DSC 1 - SHTV 1			6½ - 1½
SHTV 1 - Schaakhuis 1			
Rijswijk 1 - SHTV 1			
SHTV 1 - Promotie 1			
Botwinnik 1 - SHTV 1			
DSC 2 - SHTV 1			

DSC 1	2	4	13
Schaakmat Westland 1	2	4	12½
Rijswijk 1	2	2	9
Promotie 1	2	2	8½
Botwinnik 1	2	2	8
DSC 2	2	2	6½
Schaakhuis 1	2	0	3½
SHTV 1	2	0	3

Het tweede HSB-team zit ironisch genoeg in dezelfde situatie met een openingswedstrijd tegen degradant DD 1. Dat team zal zeker voluit gaan om terug te keren naar het hoogste niveau. Voor ons tweede komen er nog genoeg kansen om punten te verzamelen en ze maakten alvast een moeizame maar succesvolle start daarmee in de tweede wedstrijd.

HSB klasse 1A

DD 1 - SHTV 2			6 - 2
SHTV 2 - DSC 4			5 - 3
SHTV 2 - DD 3			
Schaakmat Westland 2 - SHTV 2			
SHTV 2 - Promotie 2			
Rijswijk 2 - SHTV 2			
SHTV 2 - Voorburg 1			

DD 1	2	4	14
Promotie 2	2	4	10½
Voorburg 1	2	4	10
Rijswijk 2	2	2	9
SHTV 2	2	2	7
DSC 4	2	0	6
Schaakmat Westland 2	2	0	4½
DD 3	2	0	3

Het derde HSB-team ging meteen goed van start met wat in het Engels een 'white wash' wordt genoemd. Helaas liet het een ronde later de wedstrijd tussen de vingers door glijpen, maar net als vorig seizoen maken de spelers een goede kans op een mooie eindpositie.

HSB klasse 2A

Scheve Toren 2 - SHTV 3			0 - 8
SHTV 3 - Rijswijk 3			3½ - 4½

SHTV 3 - DSC 6
 Lierse 1 - SHTV 3
 SHTV 3 - Botwinnik 3
 Haeghe Ooievaar 2 - SHTV 3
 SHTV 3 - DSC 8

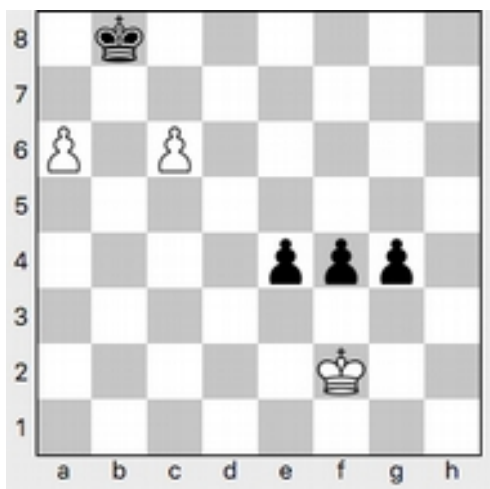
Rijswijk 3	2	4	11
Lierse 1	2	4	10½
SHTV 3	2	2	11½
DSC 6	2	2	9
Haeghe Ooievaar 2	2	2	7
Scheve Toren 2	2	2	5
Botwinnik 3	2	0	5
DSC 8	2	0	5

Tot de jaarwisseling komen er nog de nodige wedstrijden om met vertrouwen naar de rest van het seizoen te kijken.

Beter schaken?

Bart Verbaan

Bij het voorbereiden van trainingen voor het jeugdschaak kom je altijd wel leuke stellingen op Internet tegen (ook als je eigenlijk naar hele andere dingen zoekt).

Een van die stellingen staat hiernaast. Wit is aan zet en de vraag aan de jeugd was: wat wordt de uitslag van de partij?

Pionneneindspelen zijn heel nuttig om mee te trainen. In de eerste plaats kun je eigenlijk alles van te voren uitrekenen (weinig materiaal en met pionnen en koningen heb je ook de minst 'actieve' stukken in de zin van verschillende soorten zetten) en in de tweede plaats zijn er vrij veel standaardwendingen en -zetten.

Goed, de stelling dan. Wit wint, zoals u al lang had gezien natuurlijk, met de zet **1. Kf1**. De zwarte koning kan niet zetten zonder dat er een pion van

wit doorloopt en dus moet zwart één van de pionnen zetten. Op elke zet van een pion zet wit zijn koning er tegen-over, dus: **1. ...f3 2.Kf2**; **1. ...e3 2.Ke2**; **1. ...g3 2.Kg2**. Het is makkelijk te zien dat zwart niet verder komt en al zijn pionnen verliest alvorens de zwarte koning toch een zet moet doen en een witte pion doorloopt en promoveert.

Dan iets compleet anders. Hiernaast ziet u een diagram en op de volgende bladzijde een tweede die er nogal veel op lijkt. Daar komen we zo op terug.

Eerst maar het eerste diagram. Weer met de opmerking dat wit aan zet is en de vraag wat de uitslag van de partij wordt.

De ellende voor wit zit hem in dat pionnetje op g2 dat een dame dreigt te worden; als wit dat kan voorkomen, dan is de stelling remise, anders is het verloren voor wit.

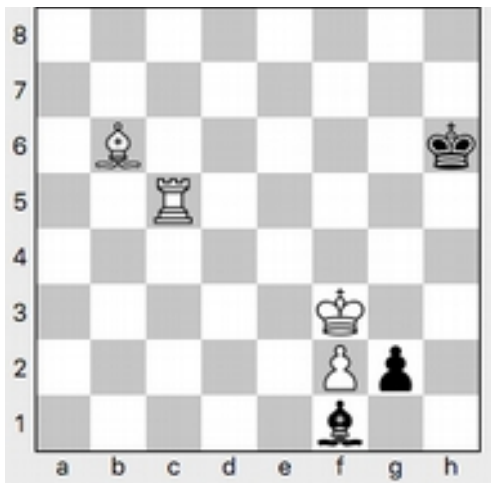
De enige kans die wit heeft in eerste instantie is **1.**

Tg5, dan houdt de promotie tegen. Mocht zwart nog willen winnen dan moet hij wel **1. ...Kxg5** spelen.

Wit speelt nu **2. Ke4** en als zwart nu promoveert **2. ...g1D** dan heeft wit de redding **3. f4†** en na een zet met de koning wordt de nieuwe dame direct van het bord geslagen.

Ook als zwart niet promoveert volgt ...f4 en de promotie gaat nooit meer lukken en de remise is een feit.

Wat heeft dat tweede diagram er mee te maken? Eigenlijk heel simpel. Ik las ergens een artikel op Internet dat iemand deze twee diagrammen was tegengekomen en niet begreep wat dat pionnetje op g7 nou eigenlijk deed, dat kon toch ook van het bord gehaald worden.

Dat is echter niet het geval. Zonder dat pionnetje op g7 hoeft wit de toren namelijk helemaal niet te offeren. Hij geeft schaak met de toren op c6 en blijft schaak geven. Zwart kan niet naar zijn pion lopen vanwege: **1. Tc6† Kh5 2. Tc5† Kh4 3. Ld8† Kh3 4. Th5** mat. Ook kan zwart niet naar de toren toe lopen omdat anders de toren op de g-lijn kan komen: **1. Tc6† Kg7 2. Tc7† Kf6 3. Tc6† Ke7 4. Tg6** en wit wint. Zwart speelt dus zijn koning heen en weer en wit zijn toren en het wordt remise door zet-herhaling. Om deze nevenoplossing er uit te halen is dat pionnetje op g7 dus nodig.

Volgende keer weer iets over mijn eigen fouten op het schaakbord, daar valt (helaas alleen voor anderen, voor mij niet) ook heel wat van te leren.

Ratinglijst november

De eerste wedstrijden van het seizoen zijn achter de rug en deels verwerkt voor de ratinglijsten van oktober en november. Interne partijen staan deze maand op de rol om ingediend te worden. Ondanks het redelijk kalme begin zijn er pittige verschuivingen in de lijst, zijn er een paar nieuwe namen bij en ook een paar oud-leden die teruggekeerd zijn. Twee leden vielen af, maar dat werd ruim gecompenseerd, waardoor er op dit 52 namen op de seniorenlijst staan.

Hoewel er behoorlijk wat ongewijzigde ratings zijn, zorgen de anderen er voor dat er een stevige storm door de lijst spookt. Vorige keer door de ratingviewer van de KNSB genegeerd in onze lijst online, staat Hubert Schoen er nu gelukkig wel bij en verdiend, want hij boekte in de afgelopen twee maanden een winst van 116 punten. Robin van Leeuwen ging ook lekker en won er 76, terug op weg naar boven. In de andere richting sloegen met name de eerste ronden van de KNSB-competitie hard toe. Het zat onze mensen niet echt mee en dat blijkt: flinke terugval was er voor Michael Fluegel, Zeyd Elouaer, Hans Segers en Jesper Kool. In de praktijk zal dat wel weer omdraaien, maar voor nu is het even slikken.

In onderstaande lijst staan tussen haakjes de wijzigingen sinds de lijst van september.

Twan van der Togt	2071	(-)	Maarten van der Vegt	1714	(+8)
Eduard van Dijk	2054	(-16)	Robin van Leeuwen	1679	(+76)
Daniël van Loenen	2027	(+9)	Martijn Hofstee	1675	(+31)
Maarten Stolte	2008	(-9)	André Wagner	1670	(-)
Wouter Noordkamp	1999	(-21)	Piet Sikkes	1669	(+5)
Tobias Li-Behn	1999	(-)	Ben Spierings	1667	(-2)
Luka Wink	1971	(+5)	Armin Segger	1652	(-)
Sander Pauw	1961	(+25)	Erik Greve	1625	(-)
Hans Segers	1907	(-43)	Dhanesh Bajnath	1611	(-)
Thomas Alvares	1906	(+36)	Jesper Kool	1610	(-40)
Peter Vorstermans	1900	(+13)	Jan Verheijen	1604	(-6)
Ton Bodaan	1899	(-10)	Eric Alvares	1599	(-1)
Rik Pronk	1853	(-14)	Benjamin Boers	1590	(+10)
Gert-Jan Willighagen	1844	(-27)	Michael Fluegel	1558	(-57)
Bart Verbaan	1844	(-4)	Zeyd Elouaer	1554	(-46)
Olav van Leeuwen	1836	(+2)	Peter Lincewicz	1527	(-)
William van Zanten	1813	(-)	Frans Coers	1510	(+3)
Evert Baak	1800	(-12)	Danny Lindhout	1497	(-)
Shinsaku Okita	1794	(+5)	Peter Taanman	1465	(-)
Bart van den Bosse	1782	(+6)	Thijs Michels	1453	(-)
Meile Tamminga	1781	(+11)	Rob Dijkstra	1438	(-)
Karl Baak	1759	(-16)	Ruud van Dijk	1327	(-35)
Hubert Schoen	1753	(+116)	Aad van der Sluijs	1280	(-21)
Theo Bovenlander	1752	(-5)	Ishak Zwartenberg	1234	(+10)
Hans de Haan	1736	(-10)	Jianli Zhou	1205	(-)
Ed Olvers	1719	(-7)	Wim Vermeulen	1110	(-)

Een manoeuvre van kampioenen: Maak verdediger tijdig vrij - deel 1

William van Zanten

In dit artikel leg ik u een manoeuvre voor die net zo simpel als sterk is: een stuk heeft een verdedigende taak, zodat het niet kan bewegen zonder die taak op te geven. Een collega-stuk meldt zich om de defensieve taak over te nemen. Daarna is het 1e stuk vrij voor nobeler doelen. Zodoende: maak verdediger tijdig vrij.

Zie voor een eenvoudig voorbeeld:

Euwe - Tarrasch 1922

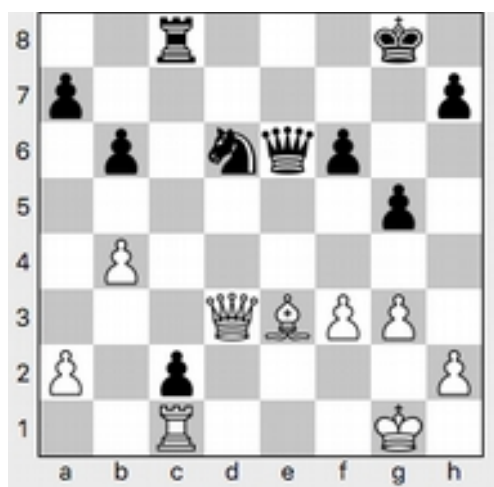
Timman over **14. ...Kg8-g7**: "Voorziet het koningspaard van extra dekking, zodat zwart het damepaard kan spelen."

Ja, dat zie ik ook - zult u denken. Ik verwacht dat onderstaande voorbeelden u zullen overtuigen dat Timman hier terecht de aandacht op vestigt. De grondvorm van deze manoeuvre moge eenvoudig zijn, in de praktijk kan zij gecompliceerd worden, kan zij de harmonie in uw stelling bevorderen en kan zij u veel punten opleveren. Alle voorbeelden hieronder zijn van wereldkampioenen, of van Timman zelf.

Zwart aan zet

Volg bij voorkeur de oefen-versie. Denkt u een 100% score te halen?

Korchnoi - Karpov 1971

Zwart aan zet

Oefen-versie:

Welk zwart stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

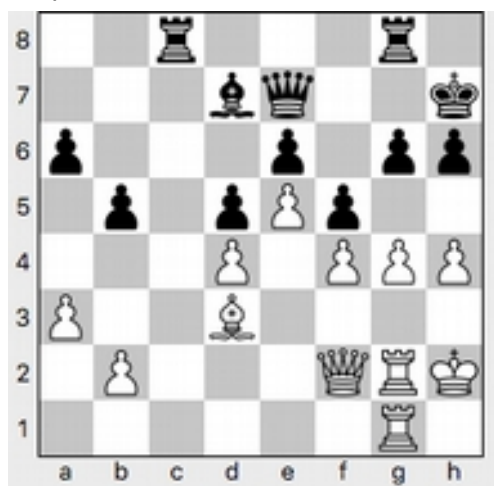
Lees-versie:

De6 is gebonden aan Pd6. Karpov speelde zodoende **31. ...Tc6!**

Karpov geeft bondig commentaar in *Wie ich kämpfe und siege*: "Stellt die Dame für den Angriff frei."

Je zou ook kunnen zeggen: De6 kan weer vrij bewegen wanneer Tc8 haar dekkende taak (xPd6) overneemt. Investeer 5 punten, krijg er 9 retour - aantrekkelijk!

Karpov - Gouveia, Graz 1972

Wit aan zet

Oefen-versie:

Welk stuk is gebonden aan een defensieve taak, en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie:

Kh3 neemt het stokje over van Df2. De witte koning ziet dat zijn dame is gebonden aan h4, en biedt aan haar op dit vlak te vervangen met **39. Kh2-h3**. Daarna kan de dame naar f3 en verder.

Euwe - Maroczy 1936

Zwart aan zet

Oefen-versie:

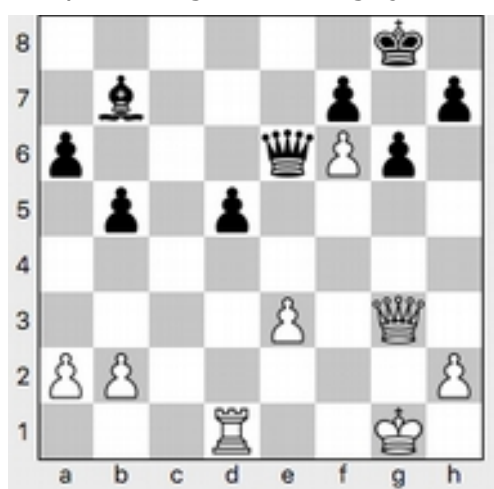
Welk zwart stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie:

Timman: "De sterkste verdedigingszet was **24. ...Te7** om de koningsloper van extra dekking te voorzien; daardoor krijgt de zwarte dame vrij spel."

Je zou ook kunnen zeggen: de dame komt vrij doordat de toren haar verdedigende taak overneemt als 'first responder over de 7e rij'; in dit geval blijft ze meeverdedigen, maar ze kan zo nodig ook met Dc5 optreden tegen f4 van wit.

Analysestelling Euwe - Bogoljubov 29 dec. 1928 m/6

Wit aan zet

Oefen-versie:

Welk wit stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

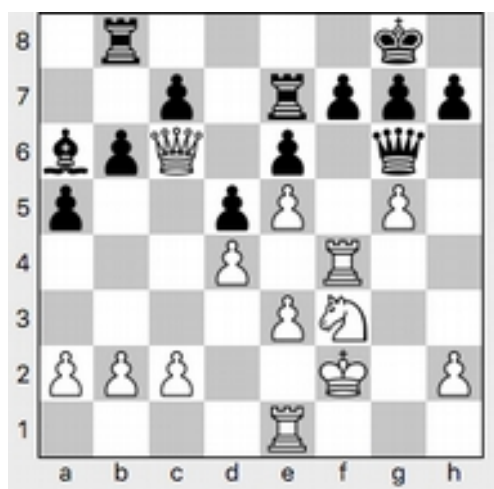
Lees-versie:

Timman: "Nu is het rustige **32. Td3!** zeer sterk. Wit dekt eerst de e-pion alvorens met zijn dame binnen te dringen. Na **32. ...h6** (of 32. ...Lc6 33. Db8† Le8 34. Dd8 en wint) **33. Db8† Lc8 34. Tc3** wint wit de looper."

Je kunt ook zeggen: Dg3 komt vrij beschikbaar wanneer Td1 haar defensieve taak (xe3) overneemt.

De vergaande gelijkensis met Korchnoi - Karpov 1971 zal u niet zijn ontgaan.

Timman - Geller 1983

Wit aan zet

Anand - Gelfand 1996

Wit aan zet

Euwe - Bogoljubov 27 april 1928 m/6

Wit aan zet

Oefen-versie:

Welk wit stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie:

28. Tc1

Timman: "I loved prophylactic moves in those years. The white queen is no longer tied to the defence of the c-pawn."

Je kunt ook zeggen: Dc6 komt vrij beschikbaar wanneer collega Te1 op c1 haar dekkende taak (xc2) overneemt.

Oefen-versie: Welk wit stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie: **20. Tf5!**

Anand: "Defending the knight on g5 so that White can play Qh3."

Wij zouden zeggen: Dg3 komt vrij beschikbaar als Tf1 haar dekkende taak overneemt (xPg5).

Oefen-versie: Welk wit stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie

23. Lc1!

Timman: "Ook de andere gefianchetteerde loper wordt teruggespeeld. Nu het paard gedekt is, kan de dame weer naar de koningsvleugel omzwenken."

1-0 in 52

Timman - Khalifman 1995

Oefen-versie:

Welk wit stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie:

20. h3

Timman: "By giving extra protection to his g-pawn, white provides freedom of movement for his queen and knight."

Je kunt ook zeggen: De2 en Pe5 komen vrij wanneer pion h2 de dekkende taak (x pion g4) overneemt van de Dame. Je investeert 1 punt, en wint er 12 - haast te mooi om waar te zijn.

Wit aan zet

Capablanca - Euwe 1931 m/9

Oefen-versie: Welk zwart stuk is gebonden en hoe maakt u het weer vrij?

Lees-versie

In de partij kwam **13...Da5?! 14.Pe4!**

Kasparov: It is better to play 13...f6! (releasing the queen from the defence of the e5-Knight) 14.Qc2 Qa5! 15.Ne4 Bb4 16. Nd2 Qc5

Je zou ook kunnen zeggen: Dame c7 komt vrij wanneer pion f7 haar verdedigende taak overneemt (xPe5)

Zwart aan zet

Bespiegeling: beknoptheid is niet volledig, wel handig.

In dit artikel heeft u kennis gemaakt met de manoeuvre 'Maak tijdig verdediger vrij'. Dit label benadrukt (net als Karpov bij zijn partij uit 1971) het beoogde resultaat, ofte wel het doel van de manoeuvre. Dit lijkt me het meest praktisch.

Hier voor de theoretici twee niet-gekozen paden:

1. Ik had graag meer details vermeld, maar dan leidt volledigheid vooral tot onoverzichtelijkheid. Iedere keer zouden we dan alle fasen van de manoeuvre hebben moeten onderscheiden, bv.
 - a. meteen met stuk a zetten zou een blunder zijn, omdat de tegenstander dan kan profiteren van wat stuk a net nog dekte;
 - b. met een voorbereidende zet zorgt collega-stuk b voor extra dekking van het kwetsbare stuk;
 - c. daarna heeft stuk a zijn vrijheid terug, kan onbezorgd weg, vaak ten aanval.

Ook hebben we ervan afgezien het verband te leggen met diverse andere begrippen. Kandidaten te over: hergroepering/taakwissel; positiespel/profylaxe/Überdeckung; timing/uitstel/voorbereidende zet; eigen kwetsbaarheid verlagen. Zelfs de nuchtere Botvinnik waagde zich in dit verband aan een beeldspraak, namelijk 'het estafettestokje doorgeven'. Sommigen voelen wellicht meer voor begrippen uit het bedrijfsleven. De manoeuvre vertoont sterke overeenkomst met de logistiek, die overload van het leveringssysteem wil voorkomen. Specifiek lijkt onze manoeuvre op spitsbezetting: tijdelijk extra personeel inzetten om overbelasting tijdens rush hour te voorkomen. Simpel gezegd, zolang er nog caissières bestaan: 3 in de rij, kassa erbij. Ik houd het op 'maak tijdig een verdediger vrij', maar kies vooral uw eigen label.

Vooruitblik

Wat kunt u verder in deze serie verwachten? De manoeuvre verschijnt – net als Forest Gump – op allerlei momenten in de geschiedenis. Ik zal zodoende minstens één toepassing door de huidige wereldkampioen beschrijven: Ding Liren. En diverse eindspelen. Meer verklap ik niet: Life is like a box of chocolates. You never know what you're gonna get.

De Timman-citaten in dit artikel stammen uit twee instructieve boeken die ik u van harte aanraad:

Jan Timman (2023), *Max Euwe's beste partijen; Wereldkampioen schaken 1935-1937*, New in Chess

Jan Timman (2020), *Timman's Triumphs; My 100 Best Games*, New in Chess

Jeugdschaakagenda

November 2023

zo	12	Grand Prix 2 (Botwinnik)
za	18	Kwalificatie 1 NK ABC (Apeldoorn)
do	30	Sinterklaastoernooi

December 2023

zo	3	PK E & voorronde CD (Delft)
za	9	Grand Prix 3 (Promotie) KNSB-jeugdclubcompetitie: D finale (Leiden)
do	21	Kersttoernooi
do	28	GEEN JEUGDSCHAAK

Januari 2024

do	4	GEEN JEUGDSCHAAK
vr	5	Kwalificatie 2 NK ABC (Rotterdam)
za	20	Finale PJK C + PK meisjes (De Wiekslag)
zo	21	Finale PJK D; dag 1 (Nationaal Schaakgebouw)
zo	28	Finale PJK D; dag 2 (Nationaal Schaakgebouw)

Schaakagenda

November 2023

do	16	Inhaalavond / 8e ronde laddercompetitie
di	21	HSB-beker: Rijswijk - SHTV
do	23	5e ronde interne competitie / 9e ronde laddercompetitie SHTV H1 - Schaakhuis H1 SHTV H3 - DSC H6
za	25	Zukertort Amstelveen K2 - SHTV K1 Schaakhuis K2 - SHTV K2 Promotie K3 - SHTV K3
do	30	Snelschaakkampioenschap

December 2023

za	2	37e open schaakkampioenschap van Spijkernisse
do	7	Inhaalavond / 10e ronde laddercompetitie
ma	11	Lierse H1 - SHTV H3
di	12	Rijswijk H1 - SHTV H1
do	14	6e ronde interne competitie / 11e ronde laddercompetitie
za	16	SHTV K1 - HMC Den Bosch K2 SHTV K2 - DSC K4 SHTV K3 - Rijswijk K2
do	21	Inhaalavond / 12e ronde laddercompetitie SHTV H2 - DD H3
do	28	Oliebollentoernooi

Januari 2024

do	4	Fischer 960
do	11	7e ronde interne competitie / 13e ronde laddercompetitie

Aankomende evenementen:

[Chess Festival Groningen](#)

[Tata Steel Chess Tournament](#)

do 21 t/m za 30 december 2023

vr 12 t/m zo 28 januari 2024

